T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 696
KARAR NO : 2015 / 703
KARAR TR : 26.10.2015

ÖZET: Davacının mülkiyetinde bulunan taşınmazlara, davalı idarece herhangi bir kamulaştırma işlemi yapılmaksızın su borusu geçirilmek ve su deposu yapılmak sureti ile kamulaştırmasız el atıldığı belirtilerek açılan müdahalenin men-i, yapıların kal'i, mümkün değilse zararın tazmini istemiyle açılan davanın, haksız fiilden doğan zararların tazmini kapsamında özel hukuk hükümlerine göre ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

-

Davacı : İ.D.
Davalılar : 1.Malatya B.B. MASKİ Genel Müdürlüğü (İdari Yargıda)
Vekili : Av.Y.A.
2.Malatya Valiliği İl Özel İdaresi (Adli Yargıda)
Vekili : Av.M.T.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Arguvan İlçesi Dolaylı Mahallesi 158 Ada 11,12 ve 154 Ada 2 parsel sayılı taşınmazların maliki olduğunu, dava konusu taşınmazlara davalı idare tarafından su borusu geçirilmek ve su deposu yapılmak sureti ile hukuka aykırı şekilde el atıldığını, bu şekilde zarara uğradığını belirterek; dava konusu yapıların kal'i sureti ile davalı idarenin taşınmazlarına yaptığı müdahalenin men'ine aksi takdirde müdahale nedeni ile uğradığı zararın kendisine ödenmesine karar verilmesi istemi ile adli yargı yerinde dava açmıştır.

Dava Arguvan Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2012/10 esasına kaydedilmiş ancak Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu'nun 15.06.2012 gün ve 347 sayılı kararına istinaden Arguvan Adliye'sinin Malatya Adliyesi ile birleştirilmesine karar verilmiş olması nedeni ile dosya Malatya 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2012/532 esasına kaydedilmiş ve yargılamaya bu esas üzerinden devam edilmiştir.

Malatya 4. Asliye Hukuk Mahkemesi: 08.05.2013 gün ve 2012/532 Esas, 2013/172 Karar sayılı kararında aynen; "Talep mahkememizce kamulaştırmasız el atma nedeni ile müdahalenin önlenmesi ve eerimisil istemi olarak nitelendirilmiştir.

Tarafların karşılıklı savunmaları, tapu kayıtlar, mahallinde yapılan keşif, aldırılan bilirkişi raporları, gelen dava konusu yere ait proje birlikte değerlendirildiğinde dava konusu edilen su kaynağının davcıya ait 154 ada 2 parsel sayılı taşınmaz içerisinde kaldığı, aynı şekilde terfi merkezinin 158 ada 12 parsel üzerine inşaa edildiği, davacıya ait 154 ada 2 , 158 ada 11 ve 12 parsel sayılı taşınmazlar üzerine kanal kazak sureti ile su borularını döşendiği anlaşılmaktadır. Söz konusu işlemler dosyada mevcut Arguvan Yeniköy Uru Mezrası İçme suyu yapım işine ilişkin proje kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu hali ile davalının gerçekleştirdiği işlemlerin kamulaştırmasız el atma niteliğinde olmadığı anlaşılmaktadır, işlem bir plan ve proje gereğince yerine getirildiğinden niteliği itibarı ile idari işlemdir. Bu durumda davanın 2577 sayılı idari yargılama usuli kanunu 2 maddesi uyarınca tam yargı davası olarak idare mahkemesinde ileri sürülmesi gerekir. Açıklanan nedenlerle mahkememizce dava dilekçesinin reddine, açılan davada mahkememizin görevli olmadığına karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurmak gerekmiştir.

Olaya emsal olabilecek Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 2002/3613 e, 2002/4468 k, sayılı 29.04.2002 tarihi ilamı kaynak meşe içtihat programı, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 2000/1456 e, 2000/3691 k sayıl 20.04.2000 tarihli ilamı kaynak meşe içtihat programı.

Her ne kadar davalı taraf görülmekte olan davada talebin zaman aşımına uğradığını ileri sürmüş ise de mahalline su deposu, terfi binası yapılması, boruların kanala döşenmek sureti ile nakledilmesi eyleminin halen devam ediyor oluşu dikkate alındığında davacının talebini zaman aşımına uğramadığı kanaatine varılarak söz konusu talep mahkememizce reddedilmiştir." şeklindeki gerekçesi ile, davanın görev nedeni ile reddine karar vermiş, karar, taraflarca süresi içinde kanun yoluna başvurulmadığından karara şerh edildiği üzere 10.09.2013 tarihinde kesinleşmiştir.

Bu karar üzerine davacı tarafından aynı istemlerle idari yargıda dava açılmıştır.

Malatya İdare Mahkemesi; 24.12.2013 gün ve 2013/761 Esas, 2013/1041 Karar sayılı kararı ile "Dava dilekçesinde, talep konusunun herhangi bir tereddüte meydan vermeyecek şekilde olması ve dilekçenin terditli ifadeler içermemesi gerekmektedir.

Dava dilekçesinin incelenmesinden; davanın, 2577 sayılı Kanun'da öngörülmeyen bir biçimde, davacının sahibi olduğu parsellerdeki taşınmazların içerisine kamulaştırma yapılmadan ve rızası dışında su deposu yapılmasına ve su borusu geçirilmesine ilişkin işlemin iptalini veya bunun mümkün olmaması halinde uğradığı zararının tazminini şeklinde

terditli (şartlı) olarak açıldığı ve bu haliyle davanın konusunun açık olmadığı, işlemin iptali isteniyorsa söz konusu işlemin tarih ve sayısının belirtilmediği ve anılan işlemin eklenmediği, şayet uğradığı zararının tazmini isteniyorsa maddi zararın ne kadar olduğunun açıkça belirtilmediği, Malatya 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararının kesinleşme tarihinin gösterilmediği gibi kesinleşme şerhine ilişkin herhangi bir belgenin de eklenmediği anlaşıldığından dava dilekçesi usule uygun bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanunun 15. maddesinin l/d bendi uyarınca bu kararın bildirim tarihinden itibaren otuz gün içinde belirtilen noksanlar tamamlanarak usulüne uygun biçimde düzenlenecek iki örnek dilekçe ile yeniden dava açılabilmek üzere dilekçenin REDDİNE," karar vermiştir.

Davacı tarafından Malatya İdare Mahkemesi kararında belirtilen eksiklikler giderilmek sureti ile tekrar dava açılmıştır.

Malatya İdare Mahkemesi: 30.05.2014 gün ve 2014/164 Esas sayılı ara kararı ile davanın MASKİ husumetiyle devamına karar vermiştir.

Malatya İdare Mahkemesi; 10.04.2015 gün ve 2014/164 Esas, 2015/559 Karar sayılı kararında aynen; "2942 sayılı Yasaya göre kamulaştırmanın, Devlet ve Kamu Tüzel kişileri tarafından, kamu gücüne dayanılarak, kamu yararının gerektirdiği hallerde gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların ve kaynakların kanunla gösterilen esas ve hükümlere göre yetkili organlarca verilen karar uyarınca parası peşin ödenerek mülkiyetinin alınması veya irtifak kurulması olarak tanımlanabileceği, kamulaştırmasız el atmanın ise, genel olarak kamu kuruluşlarının kamulaştırma kararı olmadan veya kamulaştırma kararı kesinleşmeden kişinin taşınmazına müdahale etmeleri ve taşınmaz üzerinde kişinin zilyetliğine son vermeleri hali olduğu, bu tanıma göre kamulaştırmasız el atmada taşınmaza idarenin müdahalesi bir idari karara dayanmadığından, müdahalenin idari eylem değil haksız eylem (haksız fiil) niteliğinde olduğu açıktır.

Olayda ise, kamulaştırma işlemi tesis edilmeksizin davacının taşınmazlarından su borusu geçirildiği ve su deposu yapıldığı, davacının bu nedenle zarara uğradığını öne sürdüğü ve bu müdahalenin önlenmesini istediği, idarenin taşınmazlara müdahalesinin Arguvan Yeniköy Uru Mezrası içme Suyu Yapım İşine ilişkin projeye dayandığı, ancak, herhangi bir kamulaştırma kararının bulunmadığı anlaşıldığından, davalı idarenin müdahale işleminin iptali ile haksız fiil niteliğindeki eyleminden doğan zararın tazmini istemiyle açılan davanın görüm ve çözümü adli yargının görev alanına girmektedir." denilmek sureti ile, davanın adli yargının görev alanına girdiği gerekçesi ile davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar davacıya 07.05.2015, davalıya 30.04.2015 tarihinde tebliğ edilmiş, süresi içinde kanun yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Davacı, adli ve idari yargı yerlerinde verilen görevsizlik kararları nedeni ile oluşan görev uyuşmazlığının çözülmesi gerektiğini belirterek Mahkememize müracaat etmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇEUyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 26.10.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, davacı vekilinin istemi üzerine, idari yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının mülkiyetinde bulunan taşınmazlara, davalı idarece herhangi bir kamulaştırma işlemi yapılmaksızın su borusu geçirilmek ve su deposu yapılmak sureti ile kamulaştırmasız el atıldığı belirtilerek açılan müdahalenin men-i, yapıların kal'i, mümkün değilse zararın tazmini istemi ile açılmıştır.

Malatya 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce yapılan 01.04.2013 tarihli keşif sonrası aldırılan 09.04.2013 tarihli İnşaat Bilirkişisi Hüseyin Tunçdemir'e ait raporda dava konusu alanın Malatya Arguvan Yeniköy Uru Mezrası İçme Suyu Projesi kapsamında kaldığı, İçme suyu tesisine su kaynağını sağlayan kaptajın (4,16 m2 betonarme su alma yapısının) davacıya ait 154 ada 2 parsel içerisinde kaldığı; Kaptaj ile terfi merkezi arasındaki kaptaj terfi arası cazibeli iletim hattının davacıya ait 154 ada 2 ve 158 ada 11 ve 12 parseller içerisinden yaklaşık 1 metre derinliğinde kazılarak boru döşendikten sonra tekrar dolgusu yapılarak tabi zeminin içerisinden geçirilmiş olduğu, tesisin terfi merkezinin (14,44 m2 betonarme) davacıya ait 158 ada 12 parsel içerisine yapılmış olduğu, terfi merkezi ile Ana depo arasındaki Terfi (iletim) hattının davacıya ait 158 ada 12 ve 11 parseller içerisinden geçirildiği bu şekilde davacının arazisinden geçirilen toplam boru hattı uzunluğunun 730,00metre olduğu belirtilmiştir.

20.11.1981 gün ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, İstanbul Büyük Şehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü kurulduğu, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin, İstanbul Büyük Şehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluş olduğu, İSKİ personelinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabi bulunduğu belirtilmiş; 2. maddesinin (b) bendinde "Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da

kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek", (d) bendinde "Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak", İSKİ'nin görev ve yetkileri arasında sayılmış; 4. maddesinde, İstanbul Büyük Şehir Belediye Meclisinin, İSKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkili olduğu açıklanmış, ek 5. maddesinde (5/6/1986 - 3305/3 md. ile gelen Ek 4 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.), bu Kanunun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanacağı belirtilmiştir.

Malatya Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (MASKİ) Genel Müdürlüğü, Bakanlar Kurulu'nun 13.03.2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararının, 31.03.2014 tarih ve 28958 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile kurulmuştur. MASKİ, Malatya Büyükşehir Belediyesine bağlı olarak görev yapan, farklı bir tüzel kişiliğe sahip, bağımsız bütçeli bir kuruluştur. MASKİ Genel Müdürlüğü, 2560 Sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 Sayılı Belediye Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre çalışmalarını yürüten bir kamu tüzel kişisidir.

İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projenin hukuka aykırı olduğu nedeniyle iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacak davalar ile idarenin aynı plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak davaların görüm ve çözümünün, iptal ve tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu, idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Nitekim yukarıda belirtilen genel kabul doğrultusundaki Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu'nun 11.2.1959 günlü, E:1958/17, K:1959/15 sayılı kararının, III. Bölümünde, "İstimlâksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlâk Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir./Bundan başka, bir amme teşekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yığılması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da başkasının malına amme teşekkülünün dilediği gibi el atma hakkı bulunmadığı ve plan ve projelere ve şartnamelere başkasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayacağı cihetle, haksız fiilden doğan bir tazminat davası sayılır./Yapılan işlerin plan veya projeye aykırı olarak yapılması hali de idari karara aykırı bir hareket bulunması itibariyle yine idari kararın tatbiki olan bir fiil sayılamaz ve bu bakımdan bu iddia ile açılmış bir dava haksız fiilden doğan bir davadan ibaret olacaktır./Bu bentte anılan davalar, içtihadı birleştirme kararının dışında kaldıklarından kararın bunlara şümulü yoktur" denilmektedir.

Dosya kapsamında bulunan bilgi ve belgeler incelendiğinde; Yeniköy Köyü muhtarı Ali Hüseyin Yaman tarafından Arguvan Kaymakamlığı'na yapılan 03.03.2010 tarihli dilekçe ile, köyün içme suyunun bulunmadığı, bu nedenle gerekli altyapının kurularak içme suyunun temininin istendiğinin belirtildiği,bu istem üzerine İl Özel İdaresi tarafından mahallinde ön keşif yapıldığı, söz konusu projeye ilişkin ilanın köy muhtarlığında 22.07.2009 tarihinde ilan edildiği ve itirazların 22 gün içinde yapılabileceğinin bildirildiği, Arguvan Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birlik Başkanlığı'nın 15.06.2010 gün ve bila sayılı kararı ile Yeniköy Köyü Uru Mezrası İçme Suyu Yapım işi için ihale komisyonu oluşturulduğu,söz konusu ihale kararına istinaden ihale şartlarının 23.06.2010 tarihinde Malatya Valiliği ilan panosuna 16.06.2010 ile 23.06.2010 tarihleri arasında asıldığına dair tutanağın imza altına alındığı,yine söz konusu ihale ilan metinlerinin Akçadağ Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birimi Başkanlığı ilan panosuna da asıldığı ve durumun 16.06.2010 tarihli tutana ile imza altına alındığı, 26.06.2010 günü düzenlenen açık ihale ile söz konusu işin Sevil Elektrik İnş. Ltd. Şti'ne verildiği ve 29.06.2010 tarihli Yapım İşlerine ait tip sözleşmenin imzalandığı,03.09.2010 tarihinde Malatya İl Özel İdaresi'nin 10333 sayılı işlemi ile geçici kabulün yapıldığı,10.04.2013 tarihinde de yine Malatya İl Özel İdaresi kararı ile kesin kabulün gerçekleştiği tespit edilmiştir.Bu bilgi ve belgelerden de anlaşılacağı üzere, söz konusu proje kapsamında yapılacak inşaatlara ilişkin olarak 2942 sayılı Kanun'un 3,8 ve 10. Maddelerine göre herhangi bir işlem yapılmış değildir.

Oysa; 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 3. Maddesinde; "İdareler, kanunlarla yapmak yükümlülüğünde bulundukları kamu hizmetlerinin veya teşebbüslerinin yürütülmesi için gerekli olan taşınmaz malları, kaynakları ve irtifak haklarını; bedellerini nakden ve peşin olarak veya aşağıda belirtilen hallerde eşit taksitlerle ödemek suretiyle kamulaştırma yapabilirler." denilmek sureti ile devletin kamulaştırma yetkisinin sınırları çizilmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 8. Maddesinde; "(Değişik madde: 24/04/2001 - 4650/3. md.)İdarelerin, bu Kanuna göre, tapuda kayıtlı olan taşınmaz mallar hakkında yapacağı kamulaştırmalarda satın alma usulünü öncelikle uygulamaları esastır.

Kamulaştırma kararının alınmasından sonra kamulaştırmayı yapacak idare, bu Kanunun 11 inci maddesindeki esaslara göre ve konuyla ilgili uzman kişi, kurum veya kuruluşlardan da rapor alarak, gerektiğinde Sanayi ve Ticaret Odalarından ve mahalli emlak alım satım bürolarından alacağı bilgilerden de faydalanarak taşınmaz malın tahmini bedelini tespit etmek üzere kendi bünyesi içinden en az üç kişiden teşekkül eden bir veya birden fazla kıymet takdir komisyonunu görevlendirir.

Ayrıca idare, tahmin edilen bedel üzerinden pazarlıkla satın alma ve trampa işlemlerini yürütmek ve sonuçlandırmak üzere kendi bünyesi içinden en az üç kişiden teşekkül eden bir veya birden fazla uzlaşma komisyonunu görevlendirir.

İdare, kıymet takdir komisyonunca tespit edilen tahmini bedeli belirtmeksizin, kamulaştırılması kararlaştırılan taşınmaz mal, kaynak veya bunların üzerindeki irtifak haklarının bedelinin peşin veya bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre yapılıyor ise, bu fıkradaki usullere göre taksitle ödenmesi suretiyle ve pazarlıkla satın almak veya idareye ait bir başka taşınmaz malla trampa yoluyla devralmak istediğini resmi taahhütlü bir yazıyla malike bildirir.

Malik veya yetkili temsilcisi tarafından, bu yazının tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde, kamulaştırmaya konu taşınmaz malı pazarlıkla ve anlaşarak satmak veya trampa isteği ile birlikte idareye başvurulması halinde; komisyonca tayin edilen tarihte pazarlık görüşmeleri yapılır, tespit edilen tahmini değeri geçmemek üzere bedelde veya trampada anlaşmaya varılması halinde, yapılan bu anlaşmaya ilişkin bir tutanak düzenlenir ve anlaşma konusu taşınmaz malın tüm hukuki ve fiili vasıfları ile kamulaştırma bedelini içeren tutanak malik veya yetkili temsilcisi ve komisyon üyeleri tarafından imzalanır.

İdarece, anlaşma tutanağının tanzim tarihinden itibaren en geç kırkbeş gün içinde, tutanakta belirtilen bedel ödenmeye hazır hale getirilerek, bu durum malike veya yetkili temsilcisine yazıyla bildirilerek tapuda belirtilen günde idare adına tapuda ferağ vermesi istenilir. Malik veya yetkili temsilcisi tarafından idare adına tapuda ferağ verilmesi halinde, kamulaştırma bedeli kendilerine ödenir.

Bu madde uyarınca satın alınan veya trampa edilen taşınmaz mal, kaynak veya irtifak hakkı, sahibinden kamulaştırma yolu ile alınmış sayılır ve bu şekilde yapılan kamulaştırmaya veya bedeline karşı itiraz davaları açılamaz.

Anlaşma olmaması veya ferağ verilmemesi halinde bu Kanunun 10 uncu maddesine göre işlem yapılır." şeklindeki açıklamalar ile de tapuya kayıtlı taşınmazlar yönünden satın alma usulünün esas olduğu, bu yolun kullanılmasına esas usulün ne olduğu ve bu yolun sonuç vermemesi durumunda mahkeme kanalı ile taşınmazın idare adına tescilini düzenleyen aynı kanunun 10. Madde uyarınca işlem yapılması gerektiği belirtilmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10. Maddesinde; "(Değişik madde: 24/04/2001 - 4650/5. md.)Kamulaştırmanın satın alma usulü ile yapılamaması halinde idare, 7 nci maddeye göre topladığı bilgi ve belgelerle 8 inci madde uyarınca yaptırmış olduğu bedel tespiti ve bu hususta ki diğer bilgi ve belgeleri bir dilekçeye ekleyerek taşınmaz malın bulunduğu yer asliye hukuk mahkemesine müracaat eder ve taşınmaz malın kamulaştırma bedelinin tespitiyle, bu bedelin, peşin veya kamulaştırma 3 üncü maddenin ikinci fıkrasına göre yapılmış ise taksitle ödenmesi karşılığında, idare adına tesciline karar verilmesini ister.

Mahkeme, idarenin başvuru tarihinden itibaren en geç otuz gün sonrası için belirlediği duruşma gününü, dava dilekçesi ve idare tarafından verilen belgelerin birer örneği de eklenerek taşınmaz malın malikine meşruhatlı davetiye ile veya idarece yapılan araştırmalar sonucunda adresleri bulunamayanlara, 11/02/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun 28 inci maddesi gereğince ilan yoluyla tebligat suretiyle bildirerek duruşmaya katılmaya çağırır. Duruşma günü idareye de tebliğ olunur.

……

Mahkemece belirlenen günde yapılacak duruşmada hakim, taşınmaz malın bedeli konusunda tarafları anlaşmaya davet eder. Tarafların bedelde anlaşması halinde hakim, taraflarca anlaşılan bu bedeli kamulaştırma bedeli olarak kabul eder ve sekizinci fıkranın ikinci ve devamı cümleleri uyarınca işlem yapar.

Mahkemece yapılan duruşmada tarafların bedelde anlaşamamaları halinde hakim, en geç on gün içinde keşif ve otuz gün sonrası için de duruşma günü tayin ederek, 15 inci maddede sayılan bilirkişiler marifetiyle ve tüm ilgililerin huzurunda taşınmaz malın değerini tespit için mahallinde keşif yapar. Yapılacak keşifte, taşınmaz malın bulunduğu yerin bağlı olduğu köy veya mahalle muhtarının da hazır bulunması amacıyla, muhtara da davetiye çıkartılır ve keşifte hazır bulunması temin edilerek, muhtarın beyanı da alınır.

Bilirkişiler, taraflar ve diğer ilgililerin beyanını da dikkate alarak, 11 inci maddedeki esaslar doğrultusunda taşınmaz malın değerini belirten raporlarını onbeş gün içinde mahkemeye verirler. Mahkeme bu raporu, duruşma günü beklenmeksizin taraflara tebliğ eder. Yapılacak duruşmaya hakim, taraflar veya vekillerini ve bilirkişileri çağırır. Bu duruşmada tarafların bilirkişi raporlarına varsa itirazları dinlenir ve bilirkişilerin bu itirazlara karşı beyanları alınır.

Tarafların bedelde anlaşamamaları halinde gerektiğinde hakim tarafından onbeş gün içinde sonuçlandırılmak üzere yeni bir bilirkişi kurulu tayin edilir ve hakim, tarafların ve bilirkişilerin rapor veya raporları ile beyanlarından yararlanarak adil ve hakkaniyete uygun bir kamulaştırma bedeli tespit eder. Mahkemece tespit edilen bu bedel, taşınmaz mal, kaynak veya irtifak hakkının kamulaştırılma bedelidir. Tarafların anlaştığı veya tarafların anlaşamaması halinde hakim tarafından kamulaştırma bedeli olarak tespit edilen miktarın, peşin ve nakit olarak veya kamulaştırma bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre yapılmış ise, ilk taksitin yine peşin ve nakit olarak hak sahibi adına, hak sahibi tespit edilememiş ise ileride ortaya çıkacak hak sahibine verilmek üzere 10 uncu maddeye göre mahkemece yapılacak davetiye ve ilanda belirtilen bankaya yatırılması ve yatırıldığına dair makbuzun ibraz edilmesi için idareye onbeş gün süre verilir. Gereken hallerde bu süre bir defaya mahsus olmak üzere mahkemece uzatılabilir. İdarece, kamulaştırma bedelinin hak sahibi adına yatırıldığına veya hak sahibinin tespit edilemediği durumlarda, ileride ortaya çıkacak hak sahibine verilmek üzere bloke edildiğine dair makbuzun ibrazı halinde mahkemece, taşınmaz malın idare adına tesciline ve kamulaştırma bedelinin hak sahibine ödenmesine karar verilir ve bu karar, tapu dairesine ve paranın yatırıldığı bankaya bildirilir. Tescil hükmü kesin olup tarafların bedele ilişkin temyiz hakları saklıdır.

(Ek fıkra: 11/04/2013-6459 S.K./6. md) Kamulaştırma bedelinin tespiti için açılan davanın dört ay içinde sonuçlandırılamaması hâlinde, tespit edilen bedele bu sürenin bitiminden itibaren kanuni faiz işletilir.

Bu maddede öngörülen işlemler, mahkemenin davetine uymayanlar olduğu takdirde ilgilinin yokluğunda yapılır. " şeklinde düzenlemelerle, idarenin kamulaştırma kararı üzerine taşınmazın adına tescilini sağlamak için izlemesi gereken yargısal usul belirtilmiş ve açılan davada Asliye Hukuk Mahkemesi'nin görevli olacağı açıkça düzenlenmiştir.

Davaya konu olayda, projeyi uygulamakla yükümlü olan idare, kamulaştırma cihetine giderek, davaya konu arazi üzerinde kamu yararının gerektirdiği hakları adına tescil ettirmek yerine, Köy Muhtarlığı'nın panosuna asılan bir ilan metni ile hak sahiplerine projeye ilişkin itirazlarını sunmak üzere 22 günlük süre vermekle yetinmiştir. Bu itibarla idarenin

davacının taşınmazlarına yönelik müdahaleleri kamulaştırmasız el atma kapsamında olup, idari bir projensin uygulanması sırasında verilen zarar yani idari eylem olarak nitelenmesi mümkün değildir. Bu itibarla mülkiyeti davacıya ait taşınmazlardan, yapılan proje kapsamında su borusu geçirildiği ve su deposu inşaa edildiği, ancak proje kapsamında gerçekleştirilmiş olsa dahi herhangi bir kamulaştırma işlemi söz konusu olmadığından, davanın haksız fiilden doğan bir tazminat davası sayılacağı kuşkusuzdur.

Belirtilen duruma ve davanın niteliğine göre, idarenin ayni bir hakka müdahalesinin hukuka uygunluğunun yargısal denetimi işin esasını teşkil etmekte olup, açılan dava ile bir idari tasarrufun iptalinin ya da böyle bir tasarruf nedeniyle uğranılan zararın tazmininin istenilmemiş bulunması karşısında, haksız fiilden doğan zararların tazmini davasının, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Her ne kadar davacı tarafından adli yargıda açılan davada davalı olarak Malatya Valiliği İl Özel İdaresi, idari yargıda açılan dava ise Mahkemenin hasım düzeltme kararı ile Malatya Su ve Kanalizasyon Genel Müdürlüğü davalı olarak gösterilmiş ise de; bu durum Mahkememizce 2247 sayılı Kanun'un 14. Maddesi şartlarının gerçekleşmesine engel bir durum olarak değerlendirilmemiştir. Nitekim Malatya İli'nin 6360 sayılı Yasa ile Büyükşehir Belediye Başkanlığı statüsüne kavuşturulmuş, aynı yasa ile bu yerlerdeki il özel idarelerinin (5302 sayılı Kanun'un 6. Maddesi gereğince içme suyu tesisi yapımı ile görevli bulunan) kaldırılmış ve Bakanlar Kurulu'nun 13.03.2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararı Malatya da dahil büyükşehir ilam edilen yerlerde su ve kanalizasyon idaresi kurulmasına karar verilmiş olması hususları birlikte ele alındığında, davalı taraf yönünden mahkeme kararları arasında görülen farklılığın, yasal düzenlemelerden kaynaklandığı tespit edilmiş ve bu husus davanın usulden reddi sebebi olarak görülmemiştir.

Açıklanana nedenlerle, Malatya 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 08.05.2013 gün ve 2012/532 Esas, 2013/172 Karar sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğuna, bu nedenle Malatya 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 08.05.2013 gün ve 2012/532 Esas, 2013/172 Karar sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.10.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

(E.T. 11.09.2015)